

Školitelský posudek na diplomovou práci Olgy Benešové

V uplynulých desetiletích bylo značné úsilí věnováno identifikaci faktorů které predikují riziko hnízdni predace u ptáků. Celá řada prací ukazuje že hnízdící jedinci jsou schopni vnímat environmentální gradienty v riziku predace snůšky a volit umístění hnízda které toto riziko snižuje. Tyto práce vesměs implicitně předpokládají, že na umístění hnízda působí usměrňující typ selekce. To by mělo ze své podstaty vést k snížení variability vybíraných hnízdnicích mikrohabitátů. Zásadním a doposud ne zcela vyřešeným problémem této koncepce je proto otázka, co vlastně způsobuje často značnou vnitrodruhovou variabilitu v hnízdnicích mikrohabitátech. Jedním z možných vysvětlení může být, že riziko predace snůšky není jediným faktorem, který ovlivňuje výběr umístění hnízda a že bezpečné hnízdnicí mikrohabitáty tak mohou být spojeny s dalšími „costs“ pro inkubující rodiče. V souladu s tímto bodem je hlavním předmětem předkládané diplomové práce je test hypotézy, že mikrohabitátové charakteristiky které predikují riziko predace snůšky jsou současně spojeny s vyšším rizikem predace inkubujícího rodiče u kachny divoké.

Relativně vysoké nasazení diplomantky v průběhu terénních prací vedlo k tomu že se podařilo nasbírat materiál dostačující k částečné podpoře testované hypotézy. Předkládaná data navíc naznačují že trade-off mezi rizikem predace snůšky a inkubující samice současně ovlivňují množství investic alokovaných do snůšky. Druhá část práce testuje hypotézu ze jedna z proměnných které zásadní měrou predikují riziko predace samice, vzdálenost od vodní hladiny, ovlivňuje antipredační chovní studovaného druhu.

Olga přečetla poměrně obdivuhodné množství studií které se řešeného problému nějakým způsobem dotýkají a během tvorby své diplomové práce projevila i schopnost adekvátní interpretace výsledků statistických analýz. Olga má navíc dar pojednat i o poměrně odborném problému velmi živým jazykem, jasně, ale bez zbytečných unylostí.

Na druhou stranu je tato vlastnost v některých pasážích spíše na škodu. Své rétorické schopnosti si často až moc piluje na problémech které se řešeného tématu týkají jen okrajově a méně zasvěcenému čtenáři se tak může ztrácet hlavní linka "příběhu". Navíc lze v textu nalézt nekonzistentní, neprecizní a nebo vágní tvrzení. Bezvadná není ani formální stránka práce. Tyto typy neduhů, kterými patrně trpí většina prvotín, by šly odstranit po dlouhodobějším odležením textu, jeho opětovném promyšlením a vyškrtání redundantních pasáží. Na tuto zásadní fázi práce však bohužel nebyl vzhledem k hektickému finiši dostatek času.

Časový pres vedl i k dalším nedostatku které nejsou v práci na první pohled moc patrné. Podle mého soudu by bylo možno provést na nasbíraných dat důkladnější analýzy. Tak například některé práce ukazují že hnízdící jedinci vystavení rozdílnému riziku predace jsou schopni spíše optimalizovat průměrnou energetickou investici do jednoho vejce než celkový počet vajec ve snůšce (viz např. Fontaine & Martin 2008). Analýzy zahrnující informaci o energetické investici do jednoho vejce (t.j. průměrný objem vejce ve snůšce) však předkládaná práce neobsahuje. Stejně tak zásadnímu zjištění, že pravděpodobnost predace inkubující samice negativně koreluje se vzdáleností od vodní hladiny, mohlo být věnováno více pozornosti. Konkrétně bych považoval za žádoucí test hypotézy že samice umísťují hnízdo nenáhodně vzhledem k nejbližší vodní hladině. V kapitole o hnízdní predaci bych uvítal stručnou sumarizaci výsledků za pomoci Mayfieldovské denní míry přežívání. Ta je názornější a méně zatížená různými typy zkreslení než naivní odhady míry predace které neberou v úvahu délku expozice hnízda.

Přes tyto nedostatky mám za to že práce přinesla zajímavé výsledky. Jejím jádrem jsou korektně provedené a interpretované analýzy. Jsem v zásadě spokojen s průběhem vzniku této práce i s její finální podobou, i když v některých bodech (viz výše) úplně neodpovídá mým očekáváním. Práci doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 18.9.2009

Jakub ~~Kreis~~inger